

ajuntament de palafrugell

arxiu municipal

servei de gestió documental i arxiu

Fons Ramir Bruguera Borràs

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

AMP (Arxiu Municipal de Palafrugell)

Nivell de descripció

Fons

Títol

Fons Ramir Bruguera Borràs

Data(es)

1939-2004

Volum i suport

0'10 (1 unitat d'instal·lació), dues cintes de microcassette i 1 microfilm.

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Ramir Bruguera Borràs

Història del productor

Ramir Bruguera va néixer a França l'any 1908 fill de pares palafrugellencs; la seva professió era la d'ebenista. Va ser un dels fundadors del Bloc Obrer i Camperol a Palafrugell (quan tenia 17 o 18 anys). Membre actiu de la junta del Centre Fraternal, va realitzar un catàleg de la biblioteca junt amb Rafael Regualta. Aficionat a la fotografia, són seves les fotografies de la inauguració de l'exposició d'artistes comarcals a l'Escola d'Arts i Oficis, entre altres. Participa de l'activitat cultural del seu temps i figura a la fotografia del Palafrugell Cocktail (1927). En esclatar la Guerra Civil forma part del Comitè Popular Antifeixista. Durant la guerra va treballar al taller mecànic de Can Trill on feia espoletes per a obusos. Va marxar a França el Nadal de 1938 i s'establí a Perpinyà. Acabada la Guerra Civil, gràcies a la seva condició de ciutadà francès, ajuda a refugiats palafrugellencs que es troben internats en els camps de concentració i manté correspondència amb ells i/o els seus familiars. Participà activament en l'establiment a França o en el retorn a Espanya de bon nombre d'exiliats. El setembre de 1939 va ser mobilitzat per l'exèrcit francès que lluitava contra Alemanya. Va ser fet presoner pels alemanys i internat a Châlon-sur-Saône. Aconseguí escapar i tornà a casa seva a Perpinyà on hi va romandre fins que, a través de la resistència francesa, s'assabentà que els alemanys el buscaven. Es traslladà a viure a Bellcaire, departament de l'Aude, fins al final del conflicte quan es va tornar a traslladar a Perpinyà. Va mantenir la relació amb Palafrugell, a on tenia una residència que solia ocupar els estius. Morí a França l'octubre de 2004; la seva família va complir la seva voluntat i les seves cendres van ser escampades a Tamariu.

Història arxivística

El fons de Ramir Bruguera ha estat conservat per ell mateix fins el seu ingrés a l'Arxiu Municipal de Palafrugell, part del fons encara és conservat pels seus hereus tot i que es va fer entrega de còpies dels documents a l'Arxiu.

Dades sobre l'ingrés

Ingressos 53/1992, 13/1995, 68/1998, 99/1998, 88/1999, 6/2000, 17/2003, 14/2004, 22/2011.

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

Fons on destaca sobretot la correspondència rebuda entre els anys 1939 i 1952 de refugiats palafrugellencs que li demanaven ajut; el seu domicili de Perpinyà era conegut com “el consolat de Palafrugell”. També destaca el seu relat autobiogràfic dedicat al seu nét on explica les seves vivències a la Segona Guerra Mundial, durant els anys 1939 i 1940.

Sistema d'organització

1. Correspondència
2. Relats i escrits
3. Paper moneda
4. Entrevista a Ramir Bruguera
5. Hemeroteca
6. Impresos
7. Imatges

Informació sobre avaluació, tria i eliminació

La documentació és de conservació permanent.

Incrementos

No es preveuen increments.

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Condicions d'accés

L'accés a la documentació del fons és públic.

Condicions de reproducció

Les reproduccions de documentació es regiran segons la normativa del Reglament del Servei d'Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Palafrugell.

Llengües i escriptures dels documents

Les llengües predominants són el francès, el català i el castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics

En general els documents que formen la unitat de descripció es troben en bon estat.

Instruments de descripció

S'ha elaborat un inventari del fons realitzat per Joan Carles Vergonyós i revisió de M. Concepció Saurí l'any 1995, amb una actualització l'abril de 2012.

ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

Existència i localització dels originals

Part dels originals de la unitat de descripció es troben a l'Arxiu Municipal de Palafrugell i la resta els conserven els hereus de Ramir Bruguera.

Existència i localització de reproduccions

Les còpies del fons es troben a l'Arxiu Municipal de Palafrugell.

Documentació relacionada

- Manuscrits i documents solts (AMP): 9 cartes manuscrites (reproducció digital), enviades per la família Cateura Mir a la família Bruguera Maldonado (1939-1943).
- Fons Centre Fraternal.
- Altres fons personals d'exiliats conservats a l'AMP: Teresa Carbó Comas, Rosa Laviña, Josep Salvador Puignau.
- Fotografies 9001 (3.12), 9042 i 9043 (2.1). Fotos de M.Teresa Mayola a on apareixen Ramir Bruguera i Rosa Laviña el setembre de 2002.
- Entrevista a Ramir Bruguera i a Magí Deulofeu (Revista de Palafrugell, estiu 1994) (Documents sonors digitalitzats, S-56 i S-57)

Bibliografia i fons d'informació

ALMAGRO, Alba. *Els maquis de Palafrugell*. Premis Mestre Sagrera 2002. Consultable a www.palafrugell.cat, secció Arxiu Municipal.

CARBONELL ROS, Natàlia. "Les escriptures populars, una font per a la història de la llengua: el cas de Ramir Bruguera de Palafrugell". *Estudis del baix Empordà*. Vol. 32, 2013. Institut d'Estudis del Baix Empordà.

CARBONELL, Natàlia. "La història de la llengua contemporània davant les escriptures populars de l'exili" *Llengua, Societat i Comunicació*. Revistes Científiques de la Universitat de Barcelona. http://revistes.ub.edu/index.php/LSC/article/view/10015/pdf_1 [consulta 17 d'octubre de 2014]

CARBONELL, Natàlia. *Una aproximació pluridisciplinària a les escriptures populars. Els anònims de l'exili republicà (1939-1952)*. Tesi Doctoral. Universitat de Girona. 2016. <http://www.tesisenred.net/handle/10803/392147> [consulta 15 de desembre de 2016]

GAITX MOLTÓ, Jordi. *L'exili del Baix Empordà al 1939*. XVI Premi Pere Lloberas. La Bisbal d'Empordà. 2007. pp. 164-173.

GIL, Miquel. "Creuar la frontera", dins *Dominical, Diari de Girona*, 28 d'agost de 1994.

LLADÓ, Antoni. "Conversa amb Ramir Bruguera. Carta dels camps de concentració del sud de França", dins *Revista de Palafrugell*, núm. 59. setembre 1998.

MAYOLA, M. Teresa. "Recordant Ramir Bruguera", dins *Revista de Palafrugell*, núm. 134. desembre 2004.

SAURÍ, M. Concepció. "L'exili del 1939", dins *Revista de Palafrugell*, núm. 163. maig 2007.

TURRÓ, Jordi. "Ramir Bruguera. La vida d'un palafrugellenc entre dues guerres", dins *Revista de Palafrugell*, núm. 134. desembre 2004.

VILA, Pep. "Dues cartes del periodista Eugeni Xammar (1943)", dins *Revista de Girona*, núm. 184. setembre-octubre 1997.

XAMMAR, Eugeni. *Cartes d'un polemista (1907-1973)*, Quaderns Crema. Edició i pròleg de Xavier Pla. 2019.

ÀREA DE NOTES

Notes

El relat autobiogràfic, original en francès, va ser traduït al català per Lluís Maruny l'any 2011. D'ell mateix és la transcripció d'una entrevista realitzada a Ramir Bruguera l'agost de 2004.

Antoni Martí (Videoplay Serveis) conserva imatges enregistrades en el transcurs d'una entrevista a Ramir Bruguera (agost 2004).

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i data(es)

Descripció realitzada per Núria Casellas i Noguer. Descripció finalitzada l'abril de 2012. Última revisió desembre de 2016.

Fonts

Inventari del Fons Ramir Bruguera Borràs

Regles o convencions

Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.